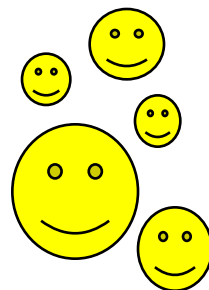

Fra en resignert pessimisme til en godt begrunnet optimisme:

Utvikling av forståelse og behandlingstilbud for personer med alvorlige personlighetsforstyrrelser og traumerelaterte psykiske lidelser.

POP-prosjekt nr. 13 2006

Et prosjekt ved DPS-Solvang

Bakgrunn for prosjektet

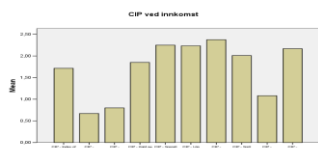
Vi ønsket å utvikle helseforetakets forståelse for, og behandlingstilbud til, personer som sliter med alvorlige personlighetsforstyrrelser. Pasienter med denne type lidelser lider til tider voldsomt under sine mangeartede og forskjellige psykiske lidelser som for eksempel angst og depresjoner. Mange av dem kan i fortvilelse og raseri være til fare både for seg selv og andre. De har ofte omfattende problemer med å mestre livet på mange områder.

Personer med alvorlige personlighetsforstyrrelser skaper mange utfordringer for store deler av helse- og sosialsystemene.

Mål, arbeidsmål og delmål

Vi ønsket å forbedre behandlingstilbudet for personer med alvorlige personlighetsforstyrrelser i store deler av behandlingsnettverket bestående blant annet av DPS-Solvang, Psykiatrisk Akuttavdeling, kommunehelsejennesten, sosialjennesten, NAV og andre aktører.

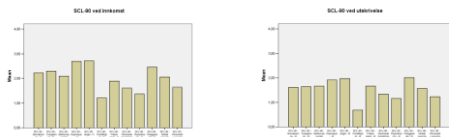
Vi ønsket å utvikle en kompetansegruppe som skulle hente erfaringer fra verdensledende behandlere i forhold til denne pasientgruppen. Vi ønsket å bruke tid på å planlegge behandlinger slik at vi skulle kunne utnytte våre ressurser på en måte som er til best mulig hjelp for våre pasienter.

Pasientenes beskrivelse mellommenneskelige problemer

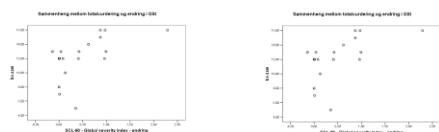
På figuren over ser vi 20 pasienters gjennomsnittlige skårer på et spørreskjema hvor de har gitt uttrykk for deres opplevelser av mellommenneskelige problemområder. Figuren viser at disse pasientene med alvorlige personlighetsforstyrrelser opplever seg selv som distanserte i forhold til andre mennesker. De beskriver seg videre som sosialt usikre, lite selvhevde, utnyttbare, samt snille og oppofrende.

Resultatene viser til at de på mange måter er ensomme og selvusikre, og at de har en tendens til å gå på akkord med sine egne følelser, ønsker og behov.

Endring i pasientenes opplevde symptomtrykk

På figurene over ser vi 20 pasienters gjennomsnittlige skårer på et spørreskjema hvor de har gitt uttrykk for sitt symptomtrykk før og etter opphold ved døgnposten på Solvang DPS. De fleste av innleggelsene varte ikke lenger enn en til to uker. Figuren viser at disse pasientene i gjennomsnitt opplevde en klar lettelse av sine symptomer i løpet av innleggelsen. Dette viser at mange personer med alvorlige personlighetsforstyrrelser kan ha god nytte av korte innleggelseslister som en del av en mer helhetlig behandling.

Pasientenes opplevelse av behandlingen og deres bedring

Figurene over viser at det er en positiv sammenheng mellom pasientenes opplevelse av at de blir forstått, av at de får tatt opp viktige temaer, og at de opplever at behandlingsmetodene er riktige for dem, sett i forhold til deres symptomlette.

Hva har vi gjort

Vi har laget en større prosjektbeskrivelse som er blitt et av de konkrete resultatene fra prosjektet. Vi har dessuten arbeidet mye med å sette sammen og utvikle gode utredningsprosedyrer for personer som sliter med alvorlige personlighetsforstyrrelser. Dette slik at vi skal kunne forstå dem best mulig. Disse utredningsprosedyrene består både av deskriptive diagnostiske verktøy, nevropsykologiske undersøkelser og mer psykodiagnostiske undersøkelser som nokså konkret kartlegger pasientenes psykiske problemkomplekser.

Vi har startet opp med å undersøke noen av de mest alvorlig lidende pasienter med disse undersøkelsesmetodene. Alle har så langt gitt uttrykk for at de ved hjelp av dette føler seg forstått og tatt på alvor. Vi har ved dette også øket vår forståelse for de aktuelle pasientene, og den blir videreformidlet til andre behandlere. Den forståelsen vi har kommet fram til bruker vi så aktivt når vi planlegger behandlingen av pasientene slik at den blir mer målrettet og effektiv.

Pasientenes evne til å legge merke til, tåle, forstå, bruke og uttrykke følelser

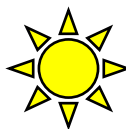
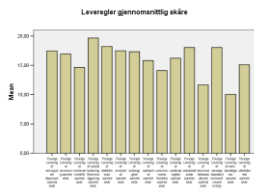
Av de pasientene vi til nå systematisk har intervjuet viser det seg at de fleste har et rimelig åpent og sunt forhold til positive følelser som interesse og glede. Noen har problemer med omhet og nærhetsfølelser, samt stolthet.

Alle pasientene synes å ha store problemer med å forstå og mestre sentrale negative følelser så som redsel (angst), tristhet, flauhet og skamfølelser, misunnelse og sjalusi, dårlig samvittighet, forakt og avsky. Mange har også problemer med å forstå og bruke irritasjon og sinne på gode måter.

Pasientenes leveregler

Følelser og symptomer påvirkes i høy grad av våre forestillinger om oss selv og virkeligheten omkring oss.

På figuren ved siden av ser vi at pasientene ved hjelp av et spørreskjema har klargjort at de har veldig negative oppfatninger av seg selv. De opplever seg blant annet som sosialt isolerte og fremmedgjorte, som defekte og umulige å elske, og de har ofte ubønnhørlige og høye krav til seg selv (strengt standarder).

Et bidrag til en solskinnpsykiatri fra Solvang-DPS

Sammendrag og refleksjon

Hva som er oppnådd gjennom denne metoden:

Vi har satt i gang med et prosjekt hvor noen alvorlig lidende pasienter blir svært grundig undersøkt og utredet. Dette gir en solid platform hvorfor vi kan planlegge behandlinger i samarbeid med pasientene og andre behandlingsaktører.

Vi har i høy grad formidlet at det er mulig å få til svært gode behandlingsresultater for pasienter med disse alvorlige psykiske lidelsene. Tidligere synes store deler av behandlingsnettverket å være preget av en resignert pessimisme.

Vi har undervist om forståelse for og behandling av personer med alvorlige personlighetsforstyrrelser i forskjellige sammenhenger. Det er helt klart at vårt prosjekt har interesse for mange helsearbeidere som strever med å behandle denne gruppen av pasienter.

Prosjektet har hatt betydelige ringvirkninger på døgnpst-Solvang hvor mange av utredningsprosedyrene nå blir benyttet, og hvor den grunnleggende behandlingsfilosofien forsøkes implementert.

Vi måler nå aktivt pasientenes tilfredshet med behandlingstilnærmingen slik at den stadig kan finpusses og justeres. Erfaringene som så langt er gjort er meget gode.

Vi har skapt et kolleganetverk som vil forsøke å få tid til å fortsette å arbeide sammen for å drive med fagutvikling og forskning i tiden fremover.

Gruppedlemmer:

Psykolog Sondre Liverød, overlege Svein Walle, psykologspesialist Kirsten Tobassen, psykologspesialist Vegard Øksendal Haaland og psykologspesialist Andreas Aamodt (prosjektleder)

POP-prosjekt nr. 13 2006

Popgruppa som "rocka" ved det psykiske helsevesenet, og fikk det til å svinge litt bedre